

[Justitsministeren]

delse. Så er vi efter min mening på vej ind i en lovgivning, som nok – det sagde jeg allerede i mit første indlæg – har en vis logik i sig, men som altså ikke er tilstrækkelig overbevisende begrundet efter min opfattelse af sagen. Og så kan vi altså risikere at komme til at bidrage til den udvikling, som vi har måttet se på et og andet område, nemlig at det kniber lidt med forståelsen i befolkningen af nødvendigheden af visse lovgivninger. Jeg er altså bange for, at man ikke vil føle, at dette er tilstrækkelig velbegrundet.

Poul H. Møller (KrF):

Jeg må erkende, at jeg ikke er enig med justitsministeren i hans vurdering af vort forslag og dets følger.

Der er af forskellige ordførere her i dag talt om skadevirkningerne på børn og unge. Jeg ved da godt, at unge under 16 år vel nok kan skaffe sig porno, hvis det er det, de ønsker sig, på anden vis, men her er der klart tale om et hul i loven, og jeg mener ikke, at man af hensyn til retsbevidstheden i vort samfund kan lade en sådan lov løbe uændret videre. Når det er påvist, at der er et hul i loven, som bevirker, at dette alderskriterium ikke kan kontrolleres og ikke kan overholdes, så mener jeg, at hensynet til retsbevidstheden må medføre, at man lukker dette hul. At det så går ud over nogle af disse porno-handlere og deres forretninger, ja, det må jeg erkende, det ser kristeligt folkeparti ret så koldt på. Der er nok nogle, der ikke deler den mening.

Vi mener som sagt, at det væsentlige i det er, at en lov er lavet, for at den skal overholdes, og overholdes den ikke, ved at der er huller, der benyttes, ja, så må den ændres. Og denne lille tilføjelse mener jeg er fuldt ud rimelig og vil blive forstået af langt den største del af befolkningen, det er jeg ikke spor i tvivl om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til energiministeren om at trække et aktstykke om garanti for statsligt olieopkøb tilbage fra finansudvalget.

[Af Askjær Jørgensen (FP) og Glensgård (FP)].

(Beslutningsforslag nr. B 127. Fremsat 18/4 80).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg skal for god ordens skyld blot tilkendesige, at jeg ved denne lejlighed vil henholde mig til, at et flertal i finansudvalget har tiltrådt aktstykke nr. 328, og at jeg i øvrigt ikke finder, at det kan være min opgave at kommentere finansudvalgets behandling af aktstykket, og at jeg hermed har udtrykt det, jeg finder det rimeligt at udtrykke ved denne lejlighed.

Maisted (FP):

Der er selvfølgelig to ting i denne sag. Der er selve finansudvalgets behandling af aktstykket, og så er der indholdet af aktstykket. Vi skal jo senere have en debat om ministrens trang til at lave oliehandler på statens regning, så jeg har kun nogle enkelte ting, jeg vil fremhæve i forbindelse med aktstykket.

Ministeren skriver i bemærkningerne til dette aktstykke, at Dansk Olie & Naturgas nu har til hensigt at søge indgået en aftale med de olieproducerende lande med det formål i videst muligt omfang under de ændrede vilkår at sikre de nødvendige olieforsyninger til rimelige priser til det danske samfund.

Efter min bedste overbevisning opnår ministeren intet ved at købe olie i den størrelsesorden på statens vegne. Der er tale om 3

[Maisted]

mill. t, der kun dækker 20 pct. af forbruget, og vi er altså afhængige af olieforsyninger fra olieselskaberne. Det, der er afgørende, er unægtelig den gennemsnitspris, det danske samfund får olien til, og ikke den pris, ministeren opnår i Saudi-Arabien, som er en standardpris, idet der er indgået en standardkontrakt. Der sker blot det, at når ministeren køber billig olie på statens vegne, så bliver han altså nødt til at acceptere, at olieselskaberne sælger dyrere olie til Danmark, og den billige olie, olieselskaberne køber i Saudi-Arabien, går andre steder hen.

En anden ting ved aktstykket, og det er det, der er afgørende for at få disse revolverende lån eller statsgaranti, er de risici, der er i forbindelse med statshandel. Det er ikke beskrevet, hvilke risici der er tale om, og det vil jeg godt bede ministeren om at uddybe.

Og så er der jo også behandlingen af selve aktstykket. Der ligger det jo sådan, at det altid har været kutyme – efter min mening også et krav i grundlovens § 46, stk. 2 – at:

»Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af folketings vedtagne finanslov eller i en af folketings vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.«

Dér er det klart, at hvis et parti ønsker et aktstykke til behandling i folketingsalen, så skal det ned i folketingsalen. Jeg mener ikke alene, at det har været almindelig sædvane, jeg mener altså også, at det er et krav, at man gør dette. Jeg mener også, at hvis man bryder sådanne spilleregler, så lægger man gift for finansudvalgets arbejde, for det er jo netop kun muligt at gennemføre et udvalgs arbejde som finansudvalgets, der har bevillende myndighed, hvis samtlige folketingsmedlemmer, samtlige folketingspartier er indforstået med, at man fortolker grundloven på en sådan måde, som man hidtil har gjort. Jeg finder det altså derfor meget beklageligt, at man i denne sag har benyttet sig af sådanne midler, som finansudvalgets flertal har gjort.

Askjær Jørgensen (FP):

Vi har fået et ministerium, der hedder energiministeriet. Det er et forholdsvis nyt ministerium med en ny minister, og man har taget fat på et helt nyt område.

Når man spørger energiudvalgets medlemmer, så kan de ikke sige, at de har fået be-

sked i energiudvalget, så de ved, hvad denne sag drejer sig om. Vi føler absolut ikke, at vi i de samråd, vi har haft i finansudvalget med energiministeren på dette område, har fået andet at vide, end at det baseres på, at man har en løbende dialog med nogle mennesker. Vi har intet præcist kunnet få at vide om denne sag.

Og så skal vi altså nu stå model til, at energiministeren ikke i dag tør komme ud af busken, at energiministeren lader så meget hånt om folketingsalen, at når sagen er kommet herved, så har han ingen kommentar til substansen i sagen, altså det nye med at man skal have et specielt aktieselskab til at handle med olie i statslig regie. Vi synes, det er en hån mod folketingsalen. Vi må jo lade det flertal, der synes, det skal være sådan, om at udøve denne hån, men det er altså vores opfattelse.

I finansudvalget var det således, at vi alle sammen gav tilsagn til formanden om et møde, og det blev afholdt onsdag, og vi sagde, at vi kunne have vores stilling afklaret inden fredag morgen. Det er korrekt, at vi gav tilsagn om, at vi kunne have vores stilling afklaret til det møde, der blev aftalt til fredag morgen. Vi opfatter det således, at man kan afklare partiets stilling på den måde, at enten siger man ja til et aktstykke eller man undlader at stemme til et aktstykke eller man siger nej til et aktstykke eller man ønsker det pågående aktstykke i salen.

Den første gang, vi havde aktstykket til behandling i finansudvalget, havde vi fra vor side, fra partiets side, gjort opmærksom på, at det var et aktstykke, som det var sandsynligt at vi ville bede om at få i salen. Det har vi gjort opmærksom på. Vi mener, at man groft har misbrugt den sædvanlige kutyme, at man kan få et aktstykke i salen, og vi finder det alvorligt for det videre arbejde i finansudvalget, at man har trådt på os på denne facon.

Jeg vil da gerne takke for – for at der også skal være noget positivt i det – at der i øvrigt er bred enighed i finansudvalget om, at partierne har ret til at kræve en sag i folketingsalen. Jeg er tilfreds med, at det er udtalt af medlemmerne af finansudvalget, at i almindelighed kan man forlange at få en sag i folketingsalen. Derfor er vi lidt beklemt ved, at man her ligesom har villet køre det på, at det var en speciel sag, og at man kunne tjene en

[Askjær Jørgensen]

masse penge, og man sagde, om der var nogle partier, det ville tage ansvaret for at forhindre energiministeren i at tjene denne kvarte milliard kroner, eller hvor meget det nu var.

Vi accepterer, at socialdemokratiet og energiministeren har ret til at have den opfattelse, at man ved statslig oliehandel kunne gøre Danmark en tjeneste, men lige så vel har vi ret til at have den opfattelse, at Danmark taber penge ved det eller i bedste fald ikke tjener noget ved det. Vi anfægter ikke, at socialdemokraterne og energiministeren har ret til at have deres vurdering af tingene, men vi vil forbeholde os ret til at have den stik modsatte opfattelse. Så lang tid en sag ikke er prøvet i folketingsalen, det er den her ikke, det er et helt nyt område, så mener vi ikke, det er rimeligt, at man vil påberåbe sig, at det er en hastesag, at det er en sag, man kan tjene en masse penge på, at det er for at sikre Danmarks olieimport, at det vil gavne betalingsbalancen og alt sådan noget. Ja, det var det i henhold til den politiske opfattelse i ét parti eller måske i flere partier, men så sandelig ikke i alle partier. Vi var ikke det eneste parti, der ville stemme imod det aktstykke og betragtede det som noget meget alvorligt.

Jeg skal beklage, at det har udviklet sig sådan, at vi ikke har kunnet få den ret, vi ellers har, til at få sager ned i folketingsalen, og resultatet bliver altså, at vi bliver nødt til at have en tungere arbejdsangang i finansudvalget, fordi vi nu er nødt til at tage forbehold over for sagerne. Men det er ikke os, der har ønsket, at vi skulle have en tungere arbejdsangang i folketingets finansudvalg.

Jeg håber, at ministeren, når vi skal have debatten om den forespørgsel, vi har rejst fra vort partis side, til den tid tør fortælle noget om, hvad det er, han foretager sig. Det har vi endnu ikke oplevet at ministeren turde.

Albertsen (S):

Jeg havde i mange år den glæde at have en kollega, der var valgt på Færøerne, hr. Johan Nielsen, som var klog, hvad skriftens stemme angår. Han erindrede mig ved flere lejligheder om et skriftsted, som har følgende ordlyd – jeg må indrømme, at jeg ikke i øjeblikket kan henvise til det pågældende sted i Bibelen...

Formanden:

Det vil vi gerne have oplyst til fortrykket.

Albertsen (S):

Det skal jeg gerne bidrage til. Skriftstedet lyder:

»På dommens dag skal du gøre rede for hvert et overflødigt ord, du måtte have sagt.«

Jeg håber, at jeg med de bemærkninger, jeg fremfører nu, klart vil efterleve det påbud, der ligger i denne formulering.

Jeg skal kun oplyse, at denne sag har fået en ganske normal behandling i finansudvalget. Vi har undersøgt, fremsendt spørgsmål, haft et langvarigt samråd, og efter at denne grundige bearbejdning af udspillet i form af aktstykket var foretaget, enedes hele finansudvalget – og jeg understreger: hele finansudvalget – om, at sagen skulle behandles på et ekstraordinært møde med eneste punkt på dagsordenen: stillingtagen til aktstykke nr. 328. Dette møde blev aftalt i henhold til partiernes ønsker om at kunne føre det ned i deres respektive grupper, og herunder blev der udvist et særligt hensyn til fremskridtspartiet, fordi det skulle holde møde på et fra de øvrige gruppers møder afvigende tidspunkt.

Derefter blev sagen behandlet fredag den 18. april kl. 8.30 som aftalt og i henhold til den aftalte dagsorden, og ved dette møde meddelte 15 af udvalgets 17 medlemmer, at man var indstillet på at tage stilling til sagen. Dette skete, og et flertal blandt udvalgets medlemmer tiltrådte aktstykket.

Der er ikke – det vil jeg gerne sætte en meget tyk streg under, foranlediget af hr. Maisteds og hr. Askjær Jørgensens bemærkninger – ved at man fastholder den aftalte arbejdsangang tale om nogen afstandtagen fra den generelle procedure, vi har på dette felt, og den generelle procedure er, at ethvert medlem af finansudvalget kan, når det måtte ønske det, forlange, at aktstykker bringes ned her i folketingsalen til afgørelse. Dette princip opretholdes fuldt ud, men på baggrund af de ganske særlig presserende hensyn og på baggrund af den generelle aftale har man altså fulgt den procedure, der her er redegjort for.

Derfor er alt i denne sag behandlet på den måde, det bør behandles, og der er ikke tale om nogen ændring i proceduren som sådan.

[Albertsen]

Der er tale om helt ekstraordinære forhold, som har begrundet den holdning, som de 15 af de 17 medlemmer i finansudvalget har accepteret og et flertal som sagt har vedtaget.

Maisted (FP):

Det var en ret usædvanlig tale, vi hørte fra hr. Albertsens side, at man fastholder, at det er normalt, at et parti kan få et aktstykke i folketings salen, at man accepterer, at et aktstykke kan føres til diskussion i en folketingsgruppe, men at man derefter handler totalt i strid med de procedureregler, der hidtil har været gældende. Alligevel vil hr. Albertsen fastholde, at man opretholder normal procedure. Der skal ingen fantasi til at forestille sig, hvad finansudvalgets formand og med ham et flertal i finansudvalget kan finde på, når reglen er, at når der er tale om ekstraordinære sager, så kan vi sprænge både den grundlovsregel, som jeg citerede før, og almindelig procedure i finansudvalget.

Der vil jo altid være et flertal i finansudvalget, der har en anden opfattelse end mindretallet, og flertallet bestemmer, hvad der er ekstraordinært. Det betyder, at hr. Albertsens ord intet er værd, og det var et glimrende citat, han indledte sin tale med, for der er jo ingen, der kan regne med, hvad hr. Albertsen har sagt her.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal blot sige, at jeg har ingen mulighed for at forhindre finansudvalgets formand, hr. Albertsen, i at have den mening, at sagen er grundigt behandlet i finansudvalget. Jeg har ingen mulighed for at forhindre hr. Albertsen i at have den mening. Men hr. Albertsen har ingen som helst jordisk mulighed for at forhindre mig i at have den stik modsatte opfattelse. Det tillader jeg mig altså at have, uanset hvor mange søforklaringer og smukke citater vi får herfra.

Men jeg er trist til mode ved, at vi skal opleve, at der skal bruges så elendige argumenter for at forklare og retfærdiggøre, hvad der er sket i finansudvalget. Det kan jo ikke passe, at man står her og siger, at vi skal have den procedure: Jeg spurgte, om ikke der var fire muligheder: enten stemmer man ja til aktstykket, eller også undlader man at stemme, eller også stemmer man nej, eller også beder man om at få sagen i salen.

Jeg udviste en ekstraordinær service over for finansudvalgets formand og ministeren. På trods af at det var fredag morgen, vi havde lovet at give besked med hensyn til vores stilling, arrangerede jeg telefonmøde i mit parti for at få den sag afklaret onsdag aften, og straks torsdag morgen mødte jeg op på kontoret hos finansudvalgets formand og meddelte, at vores stilling i den sag var, at vi ønskede sagen i salen, og det ville vi indlevere et beslutningsforslag om. Det var en venlighed mod ministeren og mod finansudvalgets formand, at de fik beskeden, et døgn før det var aftalt, for aftalen var fredag formiddag. Det var en service og en venlighed fra vores side. Den service og den venlighed fra vores side skal altså betales med, at vi bliver sparket i ansigtet, at vi bliver trampet på.

Det er den behandling, man giver mindretallet, når det passer ind i éns kram, og det synes jeg sættes ganske glimrende i relief af det citat, som finansudvalgets formand bragte her, hjertelig tak!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udvalget for forretningsordenen. Dersom ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i dag, fredag den 25. april 1980, kl. 16.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen oplåede dagsorden, dvs. fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om afgift af spiritus m. m.

Jeg vil gerne for en ordens skyld tilføje, for at det ikke skal føles som et pres på det udvalg, som arbejder her i eftermiddag, at

[Formanden]

det jo ikke kan udelukkes, at det nu berammede møde i tinget må udsættes.

Mødet hævet kl. 14.03
